

Έμφυλες Ταυτότητες και Εκπαίδευση

(Μάθημα 3)

Θεωρίες για τις διαφορές των φύλων

- Ψυχαναλυτική
- Θεωρία κοινωνικής μάθησης
- Θεωρία γνωστικής ανάπτυξης
- Θεωρία της βιολογικής προσέγγισης

Ψυχαναλυτική θεωρία

- Freud → Η ζωή και η δράση μας καθορίζονται από ασυνείδητες διαδικασίες
- Ψυχαναλυτική θεωρία:
  - ☞ Εσωτερική σύγκρουση
  - ☞ Ασυνείδητο

Ψυχαναλυτική θεωρία

- Τα αγόρια μαθαίνουν τι σημαίνει αρσενικό ενεργώντας με τρόπους που δεν είναι θηλυκοί.
- Μεγαλύτερη δυσκολία στη απόκτηση έμφυλης ταυτότητας

Ψυχαναλυτική θεωρία

- Erikson
- Με βάση τα βιολογικά χαρακτηριστικά εξηγούνται οι ψυχολογικές διαφορές

Κριτική

- Ετεροσεξουαλική
- Ο Freud μελέτησε παθολογικές περιπτώσεις και έβγαλε μια θεωρία για όλους

Θεωρία κοινωνικής μάθησης

- Κύριος εκπρόσωπος: Bandura
- Έμφυλη ταυτότητα και ρόλος → Συμπεριφορές που μαθαίνονται
- Παρατήρηση και μίμηση ή όχι αν υπάρχει τιμωρία

Θεωρία γνωστικής ανάπτυξης

- Κύριος εκφραστής: Kohlberg
- Έμφαση στις διαδικασίες της σκέψης
- Πώς τα παιδιά συλλέγουν και ερμηνεύουν πληροφορίες για το φύλο και πώς η ερμηνεία μεταβάλλεται δείχνοντας
  - ☞ συσσώρευση πληροφοριών
  - ☞ Αναπτυξιακές αλλαγές

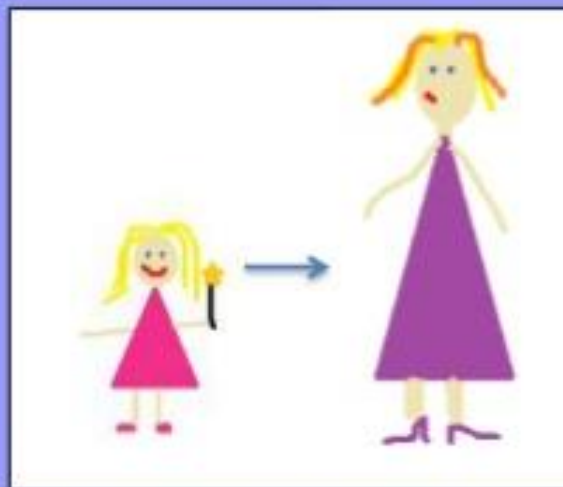
Θεωρία γνωστικής ανάπτυξης

- Στάδια του Kohlberg
  - Ταυτότητα φύλου (2 χρ.)
  - Σταθερότητα φύλου (4 χρ.)
  - Μονιμότητα του φύλου (7 χρ.)

Η Μαρία είναι 2 ετών.
Της αρέσει να ντύνεται
σαν νεράιδα. Και
μπορεί να ξεχωρίσει
ένα αγόρι από τα κοντά
του μαλλιά

Στα 4 κατανοεί πως
όταν μεγαλώσει θα
γίνει κυρία. «Όταν
μεγαλώσω θα γίνω σαν
τη μαμά μου» λέει.

Στα 7 η Μαρία γίνεται
φίλη με τον Γιάννη. Ο
Γιάννης θέλει να παίζει
με τη Μαρία και τις
κούκλες της. Αν και του
αρέσουν οι κούκλες, η
Μαρία ξέρει ότι ο
Γιάννης είναι και θα
παραμείνει αγόρι

Κριτική

- Πώς αλλάζει η αντίληψη με τον καιρό;
- Τα παιδιά είναι παθητικοί δέκτες
- Γιατί μιμούνται αυτό που ταιριάζει στο φύλο τους και όχι αυτόν που συμπεριφέρεται σαν το φύλο τους;

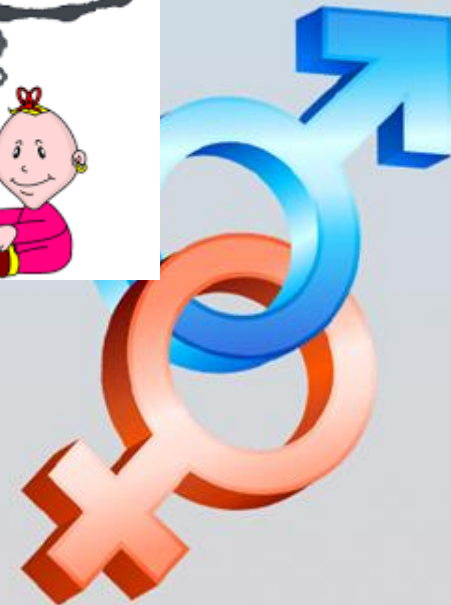
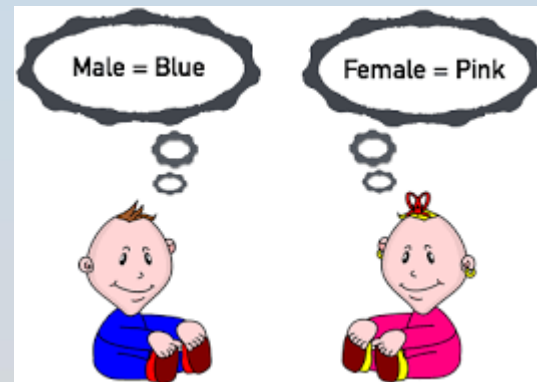
Θεωρία σχήματος φύλου (εναλλακτική)

- Σχήμα: γνωστική κατασκευή για την οργάνωση πληροφοριών για ένα αντικείμενο, άνθρωπο ή κατάσταση

Θεωρία σχήματος φύλου (εναλλακτική)

- Βασικό σχήμα: Κατονομασία ως Α ή Γ (2 χρ.) → Αναζήτηση πληροφοριών από περιβάλλον και σύγκριση. Αντίληψη τι είναι «πρέπον»

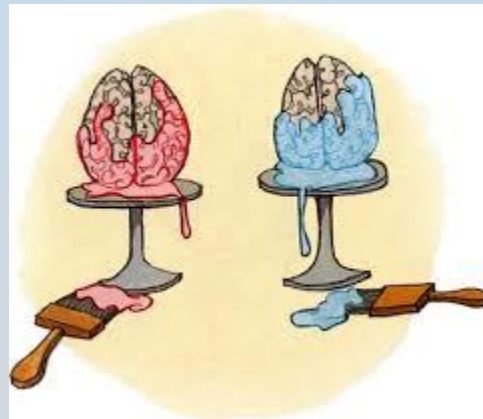
Κριτική

- Περιγραφή διαδικασιών και όχι εξήγηση
- Υποβιβάζει το ρόλο των εξωτερικών επιρροών
- Παραμέληση βιολογικών επιρροών

Θεωρία της βιολογικής προσέγγισης

- Διαφορές φύλων: Αποτέλεσμα βιολογικών διεργασιών (ορμόνες)

Κριτική

- Δεν γίνεται αναφορά στο ρόλο του περιβάλλοντος, στις πολιτισμικές διαφορές και στα στερεότυπα

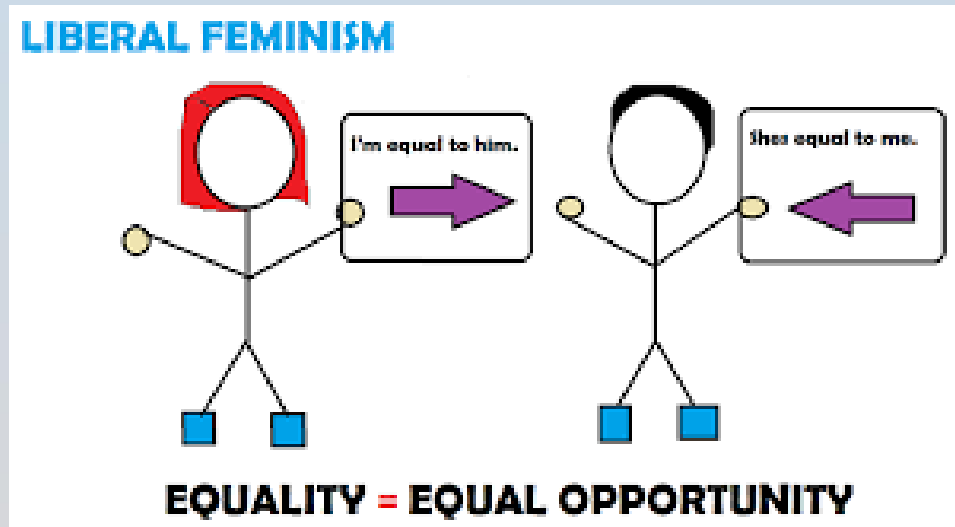
Φεμινιστικές προσεγγίσεις

- Φιλελεύθερος φεμινισμός
- Μαρξιστικός φεμινισμός
- Ριζοσπαστικός φεμινισμός
- Ισλαμικός φεμινισμός

Φιλελεύθερος φεμινισμός

- Συνδέεται με τον καπιταλισμό
- Η ισότητα μπορεί να επιτευχθεί με νόμιμα μέσα και κοινωνικές μεταρρυθμίσεις

Φιλελεύθερος φεμινισμός

- Κοινωνικά δικαιώματα και ευκαιρίες να προσφέρονται ισότιμα
- Διαφορές ανάμεσα στα φύλα → Σεξιστικά στερεότυπα και διαφορετική εκπαίδευση

Φιλελεύθερος φεμινισμός

- ☞ «προσωπική ολοκλήρωση» βασικός στόχος εκπαίδευσης
- ☞ «ίσο» = «ίδιο»
- ☞ «διάκριση» ≠ «ανισότητα»

Κατάσταση

Ενεργητικός
χαρακτήρας

Πρακτική

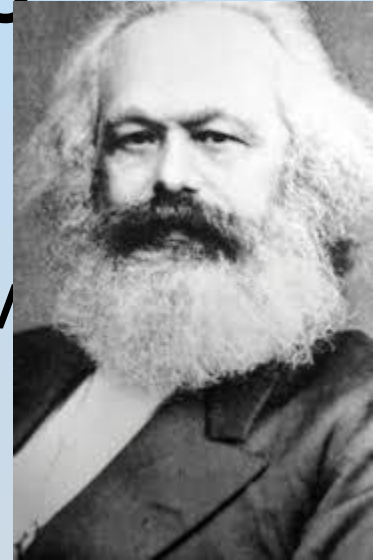

Παθητικότητα

Μαρξιστικός φεμινισμός

- Κοινωνική τάξη
- Οτιδήποτε εκτός των καπιταλιστικών σχέσεων εκμετάλλευσης είναι παραπλανητικό
- Στόχος: Αποσύνθεση του καπιταλισμού
- Καπιταλισμός: Ρίζα εκμετάλλευσης των γυναικών

Μαρξιστικός φεμινισμός

- Κατά φύλο καταμερισμός εργασίας: Ωφέλιμος για το κεφάλαιο →

1) Γυναίκες: Φτηνή εφεδρική παραγωγική δύναμη

2) Με την οικιακή εργασία φροντίζουν

την οικογένεια και είναι

αποκλεισμένες από διαχείριση

εξουσίας

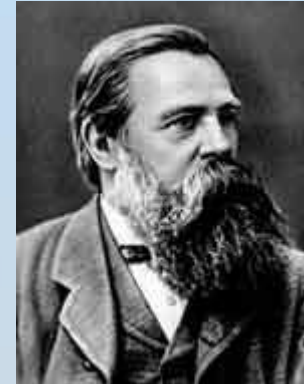
Μαρξιστικός φεμινισμός

- Τάξη = παράλληλη της γυναικείας υποτέλειας
- Γυναίκες να είναι ξεχωριστή τάξη

Μαρξιστικός φεμινισμός

- Βάση φεμινιστριών: Engels
- Γάμος = καπιταλισμός και ταξική κοινωνία

Μαρξιστικός φεμινισμός

- Κοινοί αγώνες με Α.

ΚΑΠΙΤΑΛΙΣΜΟΣ

Ριζοσπαστικός φεμινισμός

- 1960 στην Αμερική :Νέο ρεύμα
- Προσδιορίζει τις εμπειρίες των γυναικών με πολιτικούς όρους
- Αμφισβητεί θέματα που δεν είχαν προσεγγιστεί νωρίτερα

Ριζοσπαστικός φεμινισμός

- Οι διακρίσεις κατά των Γ. επηρεάζουν κάθε πλευρά της ζωής
- «Το προσωπικό = Πολιτικό»
- Η ελέγχεται αναπαραγωγή από θεσμούς

Ριζοσπαστικός φεμινισμός

- Σχολείο Χώρος αναπαραγωγής πατριαρχίας
- Κατανομή εργασίας, στερεότυπα, σεξισμός, κρυφό αναλυτικό πρόγραμμα
Διατήρηση καταπίεσης Γ.

Ισλαμικός φεμινισμός

- Αρχές 1990 από γυναίκες στη Μ. Ανατολή, Αφρική, Ασία και μουσουλμάνες της Δύσης
- Στόχος: Εξάλειψη ανισότητας φύλων, αναβάθμιση θέσης των γυναικών και απόκτηση δικαιωμάτων
- 2 τάσεις: Θρησκευτικός και κοσμικός

Ισλαμικός φεμινισμός

- Ισλάμ = Θρησκεία που ευνοεί τις γυναίκες
- Τάσσονται κατά της πατριαρχικής ερμηνείας των θρησκευτικών πηγών του 7^{ου} αι. → Αποτελούν διαστρέβλωση της θεολογίας του Ισλάμ και μεροληπτούν υπέρ των Α.

Ισλαμικός φεμινισμός

- Βασική ιδέα: Μέσω της θρησκείας και της θρησκευτικής εκπαίδευσης θα επιτευχθεί η χειραφέτηση των Γ.

≠

Κοσμικές φεμινίστριες → Ισλάμ: Ασύμβατο με ανθρώπινα δικαιώματα

Ισλαμικός φεμινισμός

- Αν και επωμίζονται τις συνέπειες της ανισότητας, αγωνίζονται και αποτινάζουν το παραδοσιακό πρότυπο ζωής.

